

τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ κ. Χάμελ μᾶς εἶχεν ἐτοιμάσει ὅλως διόλου νέα ὑποδείγματα, τὰ ὁποῖα ἔγραφαν ἐπάνω *Gal. Ma.*, *Alsatia Gal. Ma.*, *Alsatia*. Ἐπρεπε νὰ ἰδῆς με πόσῃ προσοχῇ ἔγραφον ὁ καθείς. Δὲν ἤκουες μιλιῶ. Μόνον τὸ τρίξιμον τῆς πέννας ἐπάνω εἰς τὸ τετράδιον ἤκούετο. Μίαν στιγμὴν ζῆναι ἐβόησαν ἀπὸ τὸ παράθυρον ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἐγύρισε νὰ τὰς κυττάξῃ, οὐδὲ αὐτὰ τὰ μικρὰ, τὰ ὁποῖα ἔσυρον ταῖς ἰώταις των προσεκτικὰ προσεκτικὰ ὡσάν νὰ ἦσαν καὶ αὐταὶ γαλλικά. . . Ἐπάνω εἰς τὴν στέγην τοῦ σχολείου περιστέρια ἐφώναζον σιγὰ σιγὰ, κ' ἐνῶ τὰ ἤκουα ἔλεγα με τὸν νοῦν μου:

«Μήπως θὰ τ' ἀναγκάσουν καὶ αὐτὰ νὰ φωνάζουν γερμανικά;»

Κάποτε ὅταν ἐσήκωνα τὰ μάτια μου ἀπὸ τὸ τετράδιόν μου, ἐβλεπα ὅτι ὁ κ. Χάμελ ἦτο ἀκίνητος ἐπάνω εἰς τὴν ἔδραν του κ' ἐπαρτηροῦσε με πολλὴν προσοχῇ ὅσα πράγματα ἦσαν τριγύρω του, ὡσάν νὰ ἤθελε νὰ πάρῃ μέσα εἰς τὸ βλέμμα του ὅλον τὸ σχολεῖον. Συλλογισθῆτε! Σαράντα χρόνια ἦτο ἐκεῖ, εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν, καὶ ἡ αὐλή του ἦτο πάντα ἐμπρὸς, καὶ ἡ αἴθουσα τῆς παραδόσεως ἀπαράλλακτος. Μόνον τὰ θρανία εἶχαν γυαλίσει, τριφθῆ ἀπὸ τὸ μεταχειρισμὰ αἱ καρυδιαὶ τῆς αὐλῆς εἶχαν μεγαλώσει καὶ τὸ ἀγιόκλημα πού εἶχε φυτεῦσει αὐτὸς ἀνέβαινε ἔως εἰς τὰ παράθυρα, ἔως εἰς τὴν στέγην. Τί σπαραχίος πού θὰ ἦτο διὰ τὸν δυστυχῆ ἐκεῖνον ἄνθρωπον νὰ φύγῃ, νὰ τὰ παραιτήσῃ ὅλα ἐκεῖνα τὰ πράγματα, καὶ ν' ἀκούῃ τὴν ἀδελφὴν του νὰ πηγαίνεσθαι εἰς τὸ ἀπὸ πάνω δωμάτιον, νὰ μαζεύῃ τὰ ἐπιπλά του διὰ τὴν ἀναχώρησιν· διότι ἔπρεπε νὰ φύγουν αὐριοὶ δίχως ἄλλο, νὰ φύγουν ἀπὸ τὸν τόπον διὰ πάντα.

Μαλακαῦτα ἡ καρδιά του ἐβάσταζε καὶ μᾶς ἔκαμε τὸ μᾶθημα ἔως εἰς τὸ τέλος. Κατόπιν ἀπὸ τὴν γραφὴν μᾶς ἔκαμεν Ἱστορίαν· ἔπειτα τὰ μικρὰ εἶπαν τραγουδιστὰ τὸ βα βε βη βι βο βυ βω. Ἐκεῖ κάτω, εἰς τὸ θρανίον του, ὁ γέρον Χωζερ εἶχε φορέσει τὰ ματογυῶλια του, ἐκρατοῦσε τὸ Ἀλφαβητάριον με τὰς δύο του χεῖρας, καὶ ἐσυλλάβιζε τὰ γράμματα μαζὶ μ' αὐτὰ. Καὶ αὐτὸς ἐπροσπαθοῦσε νὰ μάθῃ! ἡ φωνὴ του ἔτρεμε ἀπὸ τὴν συγκίνησιν, καὶ ἦτο τόσοσ παραξένον νὰ τὸν ἀκούῃ κανεὶς, ὥστε ὅλοι εἶχαμεν διαθέσιν καὶ νὰ γελάσωμεν καὶ νὰ κλαύσωμεν. Ἄ! θὰ τὸ ἐνθυμοῦμαι αὐτὸ τὸ τελευταῖον μᾶθημα!

Ἐξάφνα τὸ ὥρολόγι τῆς ἐκκλησίας ἐκτύπησε μεσημέρι. Τὴν ἰδίαν στιγμὴν αἱ σάλπιγγες τῶν Πρώσων πού ἐπέσφραναν ἀπὸ τὰ γυμνάσια των, ἐβρόντησαν κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρά μας. . . ὁ κ. Χάμελ ἐσηκώθη, κατακίτρινος, ἀπὸ τὴν ἔδραν. Ποτὲ δὲν μοῦ εἶχε φανῆ τόσοσ μεγαλοπρεπής.

— Φίλοι μου, εἶπε, σὰς. . . σὰς. . .

Ἄλλὰ κατὶ τὸν ἔπνιγε. Δὲν εἰμποροῦσε ν' ἀποτελειώσῃ τὸν λόγον του.

Τότε ἔστρεψεν εἰς τὸν μαυροπίνακα, ἐπῆρε ἓνα κομμάτι κιμαλίαν, καὶ πατῶν αὐτὸ με ὄλην του τὴν δύναμιν, ἔγραψε, με ὅσον χονδρότερα γράμματα εἰμπόρεσε:

ΖΗΤῶ Η ΓΑΛΛΙΑ!

Ἐπειτα ἔμεινεν ἐκεῖ, με τὴν κεφαλὴν ἀκουμβημένην εἰς τὸν τοῖχον, καὶ χωρὶς νὰ ὁμιλήσῃ, με τὸ χέρι του μᾶς ἔκαμνε νεῦμα:

— Ἐτελειώσε, πηγαίνετε.

[Alphonse Daudet]

A. Π. Κ.

ΠΩΣ ΘΑ ΤΕΛΕΙΩΣῃ Η Γῆ

[Κατὰ τὸν Camille Flammarion].

Πᾶν τὸ γεννώμενον ἀποθνήσκει. Ἡ γῆ ἐγεννήθη, ἄρα καὶ θ' ἀποθάνῃ.

Θ' ἀποθάνῃ δὲ εἴτε ἐκ γήρατος, ὅταν τὰ ζωτικὰ αὐτῆς στοιχεῖα καταναλωθῶσιν ἐκ τῆς χρήσεως, εἴτε διὰ τῆς ἀποσβέσεως τοῦ ἡλίου, ἀπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ὁποίου ἡ ζωὴ αὐτῆς ἐξήρηται. Ἡδύνατο νὰ καταστραφῇ ἐπίσης τυχαίως ἐκ συγκρούσεως πρὸς οὐράνιον τι σῶμα, ὅπερ ἤθελεν ἐν τῇ πορείᾳ συναντήσῃ, ἀλλὰ τὸ τέλος τοῦτο τοῦ κόσμου εἶνε τὸ πάντων ἀπιθανώτατον.

Δύναται λοιπὸν, λέγομεν, ν' ἀποθάνῃ ἐκ φυσικοῦ θανάτου, διὰ τῆς βραδείας τῶν ζωτικῶν αὐτῆς στοιχείων ἀναλώσεως. Πράγματι δὲ βέβαιον εἶνε ὅτι τὸ ὕδωρ καὶ ὁ ἀήρ ἐλαττοῦνται. Ὁ ὠκεανὸς ὡς καὶ ἡ ἀτμόσφαιρα εἶχον, φαίνεται, ἄλλοτε πολὺ μείζονα ἔκτασιν ἢ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν. Ὁ γῆινος φλοιὸς διαπεράται ὑπὸ τῶν ὑδάτων, ἅτινα χημικῶς συμμίγνυνται μετὰ τῶν βράχων. Εἶνε βέβαιον σχεδὸν, ὅτι ἡ θερμοκρασία τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς σφαίρας φθάνει τὴν τοῦ ζέοντος ὕδατος εἰς δέκα χιλιομέτρων βάθος, καὶ ἐμποδίζει τὸ ὕδωρ νὰ καταβῇ βαθύτερον, ἀλλ' ἡ ἀπορρόφησις θὰ ἐξακολουθήσῃ σὺν τῇ ἀποψύξει τῆς σφαίρας. Τὸ ὄξυγόνον δὲ, τὸ ἄζωτον καὶ τὸ ἀνθρακικὸν ὄξυ, ἐξ ὧν ἡ ἡμετέρα συνίσταται ἀτμόσφαιρα, φαίνονται ὑφιστάμενα ἐπίσης βραδείαν ἀνάλωσιν.

Ὁ ἐρευνητῆς ὁ ἐξετάζων τὸ ζήτημα δύναται νὰ προῖδῃ διὰ τῆς ἀγλῶς τῶν μελλόντων αἰώνων τὴν λίαν εἰσέτι ἀφ' ἡμῶν ἀφαστῶσαν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἡ γῆ, ἐστερημένη τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ὕδατώδους ἀτμοῦ, ὅστις συγκεντρῶν περίξ τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας προφυλάσσει αὐτὴν ἀπὸ τοῦ παγεροῦ ψύχους τοῦ κενοῦ διαστήματος, θ' ἀποψυχθῇ διὰ τοῦ ὕπνου τοῦ θανάτου.

Ἀπὸ τῶν κορυφῶν τῶν ὀρέων τὸ ἐκ χιόνων σάβανον θὰ καταβῇ εἰς τὰς ὑψηλὰς πεδιάδας καὶ τὰς κοιλάδας, διῶκον πρὸ αὐτοῦ τὴν ζωὴν καὶ τὸν πολιτισμὸν καὶ κατακαλύπτων ἔσασι

τὰς πόλεις καὶ τὰ ἔθνη, τὰ ἀπαντῶντα ἐν τῇ διαβάσει αὐτοῦ. Ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἐνεργητικότης τοῦ ἀνθρώπου θὰ συσφιγθῶσι τότε ἀνεπαισθήτως ἐν τῇ μεταξὺ τῶν τροπικῶν ζώνῃ. Ἡ Πετροῦπολις ἐπομένως, τὸ Βερολίνον, τὸ Λονδίνον, οἱ Παρίσιοι, ἡ Βιέννη, ἡ Κωνσταντινούπολις, ἡ Ῥώμη διαδοχικῶς θὰ κοιμηθῶσι τὸν αἰώνιον ὕπνον ὑπὸ τὴν νεκρικὴν αὐτῶν σινδάνα.

Ἐπὶ πολλοὺς κατόπιον αἰῶνας ἡ περὶ τὸν Ἰσημερινὸν ἀνθρωπότης θ' ἀναλαμβάνη ματαίως τὰς πρὸς ἄρκτον ἐκδρομὰς, ἵνα ἀνευρῇ ὑπὸ τοῦς πάγους τὴν θέσιν τῶν Παρισίων, τῆς Λυῶνος, τῶν Βορδιγαλλῶν, τῆς Μασσαλίας. Αἱ ἀκταὶ τῆς θαλάσσης θὰ ὡσι τότε μεταβεβλημένοι καὶ ὁ γεωγραφικὸς ἀτλας μετετμηματισμένος.

Δὲν θὰ ζῶσι, δὲν θ' ἀναπνέωσι πλέον, εἰμὴ ἐν τῇ διακεκαυμένῃ ζώνῃ, μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἡ τελευταία τῶν ἀνθρώπων γενεὰ, θνήσκουσα ἤδη ὑπὸ ψύχους καὶ πείνης θὰ καθεσθῆ παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς τελευταίας θαλάσσης, ὑπὸ τὰς ἀκτίνες ὠχροῦ ἡλίου. Καταληφθεῖσα ὑπὸ ψύχους ἡ τελευταία τῶν ἀνθρώπων οἰκογένεια, ἐψάσθη ἤδη ὑπὸ τοῦ δακτύλου τοῦ θανάτου, καὶ μετ' ὀλίγον τὰ ὅσα αὐτῆς θέλουσι ταφῆ ὑπὸ τῶν αἰωνίων πάγων τὸ σάβανον.

Ὁ ἱστοριογράφος τῆς φύσεως θὰ ἠδύνατο νὰ γράφῃ ἐν τῷ μέλλοντι: «Ἐνθάδε κεῖται ἡ ἀνθρωπότης ἅπασα κόσμου ὑπάρχσαντος ἄλλοτε! Ἐνθάδε κεῖνται πάντα τῆς φιλοδοξίας τὰ ὄνειρα, πᾶσαι αἱ πολεμικῆς δόξης κατακτήσεις, πᾶσαι αἰπολύροτοι χρηματολογικαὶ ὑποθέσεις, πάντα τὰ συστήματα ἀτελοῦς ἐπιστήμης, ἔτι δὲ πάντες οἱ ὄρκοι θνητῶν ἐρώτων! Ἐνθάδε κεῖνται αἱ καλλοναὶ πᾶσαι τῆς γῆς!... «Ἄλλ' οὐδεμία ἐπιτύμβιος πλάξ θὰ δεικνύῃ τὴν θέσιν, ἐν ἣ ὁ πτωχὸς ἡμῶν πλανήτης θὰ ἔχῃ ἐκφέρει τὴν τελευταίαν πνοήν.

Ἄλλὰ θὰ ἐπιζήσῃ ἴσως ἡ γῆ ἱκανὸν χρόνον, ὥστε ν' ἀποθάνῃ μόνον ἕνεκα τῆς ἀποσβέσεως τοῦ ἡλίου. Ἡ τύχη ἡμῶν θὰ εἶνε πάντοτε τῇ ἀληθείᾳ ἢ αὐτῇ — ὁ δὲ διὰ τοῦ ψύχους δηλ. θάνατος — ἀλλὰ θ' ἀναβληθῆ διὰ μακροτέρας προθεσμίας. Καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἡ φύσις ἐπιφυλάσσει ἔτι βεβαίως ἡμῖν ἑκατομμύρια τινα ἔτων ὑπάρξεως· ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ δι' ἑκατομμυρίων αἰῶνων πρέπει ν' ἀριθμῆ τις τὴν σταδιοδρομίαν τοῦ μέλλοντος. Ἡ ἀνθρωπότης λοιπὸν θὰ μεταμορφωθῆ φυσικῶς καὶ ἠθικῶς, πολὺ πρὶν ἢ φθάσῃ εἰς τὸ ἀπόγειον αὐτῆς, πολὺ πρὸ τῆς παρακμῆς.

Ὁ ἥλιος θὰ σβεσθῆ. Διαρκῶς ἀποβάλλει μέρος τῆς θερμότητος, ἐπειδὴ ἡ ἐνέργεια ἦν καταναλίσκει ἐν τῇ ἀκτινοβολίᾳ εἶνε, οὕτως εἰπεῖν, ἀκατάληπτος. Ἡ ἐξαποστελλομένη ὑπὸ τοῦ ἄστρου τούτου θερμότης φαίνεται ζέουσα ἀνὰ πᾶσαν ὥραν 2,900,000,000 κυβικὰ μωριαμέτρα ὕδατος ἐν τῇ θερμοκρασίᾳ τοῦ πάγου δια-

τελοῦντος! Ὅλη δὲ σχεδὸν ἡ θερμότης αὕτη ἀπόλλυται εἰς τὸ κενόν, διότι τὸ ποσόν, ὅπερ οἱ πλανῆται ἐν τῇ διαβάσει λαμβάνουσι χρησιμοποιοῦντες διὰ τὴν ἑαυτῶν ζωὴν, εἶνε ἀσήμαντον σχετικῶς πρὸς τὴν ἀπαλλυμένην ποσότητα.

Ἐὰν ὁ ἥλιος συμπυκνοῦται ἐπὶ τοῦ παρόντος μετ' ἱκανῆς ἐτι ταχύτητος πρὸς ἀντιστάθμισιν τοιαύτης ἀπωλείας, ἡ ἐὰν ἡ βροχὴ τῶν ἀερολίθων, ἡ ἀδιακόπως ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας του πίπτουσα, εἶνε ἱκανὴ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς διαφορᾶς, τὸ ἄστρον τοῦτο δὲν θέλει εἰσέτι ψυχρανθῆ· ἀλλ' ἐν τῇ ἐναντίᾳ περιπτώσει, ἡ περίοδος τῆς ἀποψύξεως ἔχει ἤδη ἀρχίσει. Τοῦτο δὲ εἶνε καὶ πιθανώτερον, ἐπειδὴ αἱ ἀνευρισκόμεναι περιοδικῶς κηλίδες δὲν δύνανται σχεδὸν νὰ θεωρηθῶσιν, εἰμὴ ὡς σημεῖον τῆς ἀποψύξεως. Θὰ ἔλθῃ δὲ ἡμέρα, καθ' ἣν αἱ κηλίδες αὐταὶ θὰ εἶνε πολυαριθμότεραι ἢ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν, καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν θ' ἀρχίσωσι νὰ καλύπτωσι σημαντικὸν μέρος τῆς ἡλιακῆς σφαίρας.

Ἀπὸ αἰῶνος εἰς αἰῶνα ἡ ἐπισκότισις θ' αὐξάνῃ βαθμῆδόν, ἀλλ' οὐχὶ κανονικῶς, ἐπειδὴ τὰ πρῶτα τμήματα τοῦ λεπτοῦ φλοιοῦ, τὰ καλύψαντα τὴν βευστήν καὶ διάπυρον ἐπιφάνειαν δὲν θὰ βραδύνωσι νὰ θραυσθῶσιν, ἵνα διὰ νέων ἀντικαταστάσεων ἐπιστρωμάτων. Οἱ μέλλοντες αἰῶνες θὰ ἴδωσι τὸν ἥλιον σβεννύμενον καὶ πάλιν ἀναπτόμενον, μέχρι τῆς μεμακρυσμένης ἡμέρας, καθ' ἣν ἡ ἀπόψυξις θὰ καταλάβῃ ὀριστικῶς τὴν ἐξωτερικὴν ἐπιφάνειαν, αἱ τελευταῖαι διαλείπουσαι καὶ ὠχρῶσαι ἀκτίνες θὰ ἐκλείψωσι διὰ παντός καὶ ἡ παμμεγέθης ἐρυθρὰ σφαῖρα ἐντελῶς σκοτισθεῖσα δὲν θὰ ἐπανέλθῃ ποτὲ, ἵνα εὐφράνῃ τὴν φύσιν διὰ τοῦ ἠδέος καὶ εὐεργετικοῦ φωτός αὐτῆς.

Εἶδομεν ἤδη ἐν τῷ οὐρανῷ πέντε καὶ εἰκοσιν ἀστέρας σπινθηροβολοῦντας ἐκ σπασμωδικῆς λάμψεως καὶ ἐπαναπίπτοντας εἰς ἀπόσβεσιν γείτονα τοῦ θανάτου. Λαμπροὶ ἀστέρες, οὓς ἐχαίρετῆσαν οἱ πατέρες ἡμῶν, ἐξηφανίσθησαν ἤδη ἐκ τῶν πινάκων τοῦ οὐρανοῦ. Ὁ ἥλιος εἶνε ἐπίσης ἀστὴρ, θὰ ὑποστῇ ἄρα τὴν τύχην τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. Οἱ ἥλιοι, ὡς οἱ κόσμοι, γεννῶνται διὰ ν' ἀποθάνωσι, καὶ ἐν τῇ αἰωνιότητι ἡ μακρὰ αὐτῶν ζωὴ θὰ διαρκέσῃ. «ὡς τὸ διάστημα μιᾶς πρωίας.»

Τότε ὁ ἥλιος, ἄστρον σκοτεινόν, ἀλλὰ θερμὸν εἰσέτι, ἠλεκτρικὸν καὶ ἀναμφιβόλως ὑπὸ τῶν κυμαινομένων λάμψεων τοῦ μαγνητικοῦ σέλαος ἀμυδρῶς φωτιζόμενον, θὰ εἶνε κόσμος ἄπειρος ὑπὸ ξένων ὄντων οἰκούμενος. Περὶ αὐτὸν θὰ ἐξασκοουθήσῃ περιστρεφόμενοι οἱ νεκροὶ πλανῆται, ἕως οὗ ἡ *Ἡλιακὴ Δημοκρατία* διαγραφῆ ὀλόκληρος ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς καὶ ἐξαφανισθῆ καταλείπουσα τὴν θέσιν εἰς ἄλλο κόσμων συστήματα, εἰς ἄλλους ἡλίους, εἰς ἄλλας γαίας, εἰς ἄλλας ἀνθρωπότητας, εἰς ἄλλας ψυχὰς, —

τάς διαδόχους ἡμῶν ἐν τῇ παγκοσμίῳ καὶ αἰ-
ωνίῳ ἱστορίᾳ.

Τοιοῦτον τὸ πεπωμένον τῆς γῆς καὶ πάν-
των τῶν κόσμων. Ἄλλ' ἐκ τῶν διαδοχικῶν τού-
των καταστροφῶν πρέπει ἄρα γε νὰ συμπερά-
νωμεν, ὅτι ἡμέραν τινὰ τὸ σύμπαν θὰ καταστῇ
ἄπειρος καὶ μέλας τάφος; Οὐχὶ βεβαίως; διό-
τι ἄλλως ἀπὸ τῆς παρελθούσης αἰωνιότητος θὰ
ἦτο ἤδη τοιοῦτος. Ὁ Θεὸς ἤρξατο πλάττων
ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς υπάρξεώς του,
δηλ. προαιωνίως, καὶ δὲν θὰ παύσῃ κόσμους
πλάττων καὶ ὄντα. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν αἱ δυ-
νάμεις τῆς φύσεως δὲν δύνανται νὰ μειώσιν ἀ-
δρανεῖς. Οἱ ἀστέρες θ' ἀναβιώσωσιν ἐκ τῆς ἐ-
αυτῶν τέφρας. Ἡ τῶν ἀρχαίων συντριμμάτων
συνάντησις νέας θ' ἀναπαραγάγῃ φλόγας, καὶ
ἡ μετατροπὴ τῆς κινήσεως εἰς θερμότητα θ' ἀ-
ναπλάσῃ τὰς νεφελοτήτας καὶ τοὺς κόσμους.
Οὐδέποτε λοιπὸν θὰ βασιλεύσῃ ὁ παγκόσμιος
θάνατος.

Ἐν Γαλαζίῳ.

ΜΙΧΑΗΛ Δ. ΒΙΣΤΗΕ.

Ἡ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΩΝ ΠΤΗΝΩΝ

Ἡ φωλεὰ τοῦ κόκκυγος.

Συνειθίσκαμεν τόσον πολὺ βλέποντες κατὰ
τὸ ἕαρ τὰ πτηνὰ κτίζοντα τὴν φωλεάν των,
ὥστε πᾶν πτηνὸν μὴ φωλεοποιῶν φαίνεται ἡ-
μῖν ἀποτελοῦν ἀνωμαλίαν ἐν τούτοις ὑπάρ-
χουσιν ἐν τῷ πτερωτῷ γένει εἶδη τινὰ χειρα-
φετούμενα, ἐν μέρει τουλάχιστον, ἀπὸ τῶν ἐ-
πιμόχθων καθηκόντων τῆς μητρότητος. Ἐκ
τῶν πτηνῶν τούτων, πρώτιστον εἶνε ὁ τεφρό-
χρους κόκκυξ ἢ ὠδικὸς κόκκυξ (*Cuculus ca-
porus*), ὅστις ἔρχεται ἐξ Αἰγύπτου κατὰ τὰς
ἀρχὰς τοῦ Ἀπριλίου. Ἄρξ τῇ ἀφίξει του
ποιεῖ γνωστὴν τὴν παρουσίαν αὐτοῦ διὰ τοῦ
ἰδιάζοντος ἄσματος του, ἀλλὰ σπανιώτατα
ἐπιφαίνεται εἰς τοὺς ἀδιακρίτους ὀφθαλμούς.
Συνήθως μένει κεκρυμμένος ἐν τῷ δάσει, ἢ
ἐπὶ τῶν μηλεῶν ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀγρῶν, καὶ
κατέρχεται μόνον πρὸς ἀναζήτησαν τροφῆς, ἢ-
τις ἀποτελεῖται ἐκ σιωλήμων, βδελλῶν, καμ-
πῶν, πυρήνων καρπῶν, καὶ ὠν μικρῶν πτη-
νῶν. Ὁ κόκκυξ πράγματι ἀμειλίχως λεηλα-
τεῖ τὰς φωλεάς, ἐφ' ᾧ καὶ δικαίως μισεῖται
ἀσπὸνδῶς ὑπὸ τῶν μελισσοφάγων, τῶν κοσσύ-
φων, τῶν ὑπολαίδων, καὶ τῶν *καλογιάννων*.
Ὅλα ταῦτα τὰ πτηνὰ τὸν ἀποτροπιάζονται
καὶ ὅσον μακρότερον καὶ ἀν' ἴδωσιν αὐτόν, τὸν
καταδιώκουσι διὰ τῶν κραυγῶν των. Καὶ ἐν
τούτοις, κατὰ πικρὰν εἰρωνεῖαν, ταῦτα ἀκρι-
βῶς τὰ πτηνὰ συντελοῦσιν εἰς διάδοσιν τοῦ
μισητοῦ εἶδους, ἐκκολάπτοντα τὰ ὠὰ τοῦ κό-
κυγος ἐν ταῖς φωλεαῖς αὐτῶν, περιθάλλοντα

τὸ νεόσσιον αὐτοῦ ὑπὸ τὰς πτέρυγας των,
τρέφοντα αὐτὰ πρὸς ζημίαν τῆς ἀληθοῦς αὐ-
τῶν οἰκογενείας. Εἶνε ἀληθές ὅτι ἡ ὑποβολή
τοῦ ξένου στοιχείου ἐν τῇ φωλεᾷ αὐτῶν, δὲν
γίνεται ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτῶν καὶ βιαίως, ἀλλ'
ἐν ἀπουσίᾳ αὐτῶν καὶ δολίως. Ὅταν ὁ κόκ-
κυξ δὲν κατορθώσῃ διὰ τῶν παρενοχλήσεών
του νὰ ἀναγκάσῃ τὸ θῆλυ νὰ ἀπομακρυνθῇ
τῆς φωλεᾶς του, κατοπτεῦει, καὶ ὡς κλέπτης
καρδοκῶν τὴν στιγμὴν καθ' ἣν θ' ἀπέλθωσιν
οἱ οἰκοδεσπότες ὅπως ἐκτελέσῃ τὸν σκοπὸν
του, ἐπωφελεῖται τὴν εὐτυχῆ τῆς ἀπουσίας
στιγμὴν. Καθιπτάμενος εἰς τὸ ἔδαφος, κατα-
θέτει χαμαὶ τὸ ὠόν αὐτοῦ, λαμβάνει αὐτὸ διὰ
τῶν εὐρειῶν σιαγόνων του, ἐμβάλλει αὐτὸ ἐν-
τός τοῦ λαίμου του μετ' ἐπιδεξιότητος ταχυ-
δακτυλουργοῦ, καὶ ἀβρότατα παρειαίγει αὐτὸ
ἐν τῇ ξένη φωλεᾷ.

Ἐν ἔργῳ καλλίστῳ, ἐν ᾧ ὁ κ. *des Murs* ἀ-
νέλαθε νὰ διασαφηνίσῃ τὴν ἱστορίαν τοῦ κόκ-
κυγος, ἀναφέρει ὑπὲρ τὰ ἐξήκοντα εἶδη ἀποδη-
μητικῶν πτηνῶν, ἅτινα γίνονται οὕτω θύματα
τῆς πανουργίας καὶ τῆς θρασύτητος τοῦ πα-
ρασίτου τούτου. Τὸ παραδοξότατον δ' εἶνε ὅτι
τὰ ἀποδημητικὰ ταῦτα, ὧν τινα θεωροῦνται
ἐν τούτοις ὡς νοημονέστατα, δὲν καταλαμ-
βάνουσι τὴν ἀπάτην ἢ κλείουσι τοὺς ὀφθαλ-
μούς ὅπως μὴ σκανδαλίζωνται. Εἶνε ἀληθές
ὅτι ὁ κόκκυξ δὲν προστίθησιν ἀδεξίως τὸ ὠόν
του, ἀλλὰ, ὡς νὰ γνωρίζῃ τὴν ἀφαίρεσιν, ἀ-
φαίρει ἐν ἡ δύο ὠὰ ἐκ τῆς φωλεᾶς ἐν ἡ κατέ-
θηκε τὸ ὠόν του. Ἄλλὰ τοῦτο δὲν ἐξηγεῖ οὐ-
δαμῶς τὴν ἀδιαφορίαν ἢ μακροθυμίαν τῶν ἀ-
ποδημητικῶν, τὰ ὁποῖα συνήθως δεικνύονται
λίαν εὐαίσθητα ὅταν πειράξῃ τις τοὺς νεοσ-
σοῦς των.

Θὰ παραδεχθῶμεν ἄρα γε μετὰ τοῦ Αἰλια-
νοῦ καὶ τινῶν ἄλλων νεωτέρων ὀρνιθολόγων,
ὅτι ὁ κόκκυξ, μόνος ἐκ τῶν πτηνῶν, κέκτηται
τὴν παράδοξον δεξιότητα τοῦ νὰ δύνανται νὰ
μεταβάλλῃ κατὰ βούλησιν οὐ μόνον τὸ χρῶμα,
ἀλλὰ καὶ τὸν ὄγκον τοῦ ὠοῦ αὐτοῦ, ὅπως δώ-
σῃ εἰς αὐτὸ τὸ χρῶμα καὶ τὸ μέγεθος ὠοῦ ἄλ-
λου εἶδους πτηνοῦ; Ἄλλ' οὐδέποτε τοιαύτη
τις ἀνωμαλία ἐμνημονεύθη, κατὰ τὰς παρα-
τηρήσεις δὲ πολλῶν τὰ ὠὰ τοῦ κόκκυγος εἰσι-
λίαν εὐδιάγνωστα, καίτοι παραλλαγὰς τινὰς
ἐνίοτε φέροντα.

Τὸ ζήτημα πολὺ ἀπέχει ἔτι τῆς λύσεως αὐ-
τοῦ· τὸ ἀληθές δ' εἶνε ὅτι μετὰ τὴν ὑποβολὴν
τοῦ ὠοῦ, ὁ *καλογιάννος*, ὁ κοσσύφος, ἢ ὑπα-
λαῖς δὲν διακρίνουσι τὸ ὑποβληματὸν τῶν ἰ-
δίῳν ὠῶν καὶ ὅτι ἐπωάζουσι καὶ τὸ ξένον μεθ'
ἡς καὶ τὰ ἴδια προθυμίας ἄχρι τῆς τελείας
ἐκκολάψεως αὐτῶν. Ὁ κόκκυξ γεννᾶται ἐν γέ-
νει πρώτος, μόλις δ' ἐξελθὼν τοῦ κελύφους κι-
νεῖται καὶ συνταράσσεται τοσοῦτον ἐν τῇ φω-